

Pohřbený zaživa

Richard Marsh
Jeff Hudson

TRITON

TRITON
Praha / Kroměříž

POHŘBENÝ ZAŽIVA

RICHARD MARSH

JEFF HUDSON

Pohřbený zaživa

Richard Marsh

Jeff Hudson

přeložila Lenka Němečková

Richard Marsh a Jeff Hudson

Pohřbený zaživa

Tato kniha ani žádná její část nesmí být kopírována, rozmnožována ani jinak šířena bez písemného souhlasu vydavatele.

Copyright © 2013 by Richard Marsh with Jeff Hudson

© Stanislav Juhaňák – TRITON, 2014

Translation © Lenka Němečková, 2014

Cover © Renata Brtnická, 2014

Vydal Stanislav Juhaňák – TRITON,

Vykáňská 5, 100 00 Praha 10,

www.tridistri.cz

ISBN 978-80-7387-814-6

Tuto knihu věnuji Lili, svým dcerám a všem přátelům,
kteří hráli v mém uzdravení tak důležitou roli.

Obsah

Poděkování	11
Prolog: Nedělejte to!	13
Kapitola první: Myslím, že mám mrtvici	14
Kapitola druhá: On něco pil?	29
Kapitola třetí: Jste na tom nejlepšího místě	34
Kapitola čtvrtá: Selhávání	41
Kapitola pátá: Podívejte se na jeho oči	51
Kapitola šestá: Prozkoumejte všechny stopy	59
Kapitola sedmá: Kap, kap, kap	71
Kapitola osmá: Můžeš klidně odejít	82
Kapitola devátá: Rozhovor	91
Kapitola desátá: Páni, jsem volný!	103
Kapitola jedenáctá: Myslím, že tam uvnitř někdo je	110
Kapitola dvanáctá: Jedno mrknutí znamená „ano“	114
Kapitola třináctá: D. Ě. K. U. J. I.	122
Kapitola čtrnáctá: Jaký je v tom háček?	132
Kapitola patnáctá: O. D. V. E. Z. M. Ě. O. D. S. U. D. ...	147
Kapitola šestnáctá: Pošleme vás na pár testů	161

Kapitola sedmnáctá: Kam byste chtěl jet?	167
Kapitola osmnáctá: Ahoj, zlato	183
Kapitola devatenáctá: Půjdeme na procházku	198
Kapitola dvacátá: Pro cheeseburger bych i vraždil	206
Kapitola dvacátá první: Tohle nemůže být pro mě	215
Doslov: Máte ohromné štěstí	221

Poděkování

Samozřejmě musím poděkovat své ženě Lili a dcerám Michelle, Shannon a Melanie. Těžké chvíle bych bez jejich lásky a podpory rozhodně nepřežil. David a Colleen Topperovi, Keith a Pam Reuterovi – to jsou naprosto úžasní přátelé: Topperovi i Reuterovi za mnou neustále jezdili do Care Meridian, i když cesta trvala celou hodinu. Můj přítel Steve Logan, s nímž se znám 55 let, se vydal na 750 mil dlouhou pouť, aby mě navštívil na jednotce intenzivní péče, když se dozvěděl, že jsem měl mrtvici. Musím poděkovat Liliiným přítelkyním Pat Sweigertové a Angele Fontanaové, které jí tolik pomohly a nabídly jí podporu a lásku, když se její svět obrátil vzhůru nohama. Nikdy nebudu moci dost poděkovat svému fyzioterapeutu Dennisovi a pracovní terapeutce Christine z Care Meridian. Oba věřili, že se dokážu uzdravit, a přiměli i mě samotného, abych tomu uvěřil. A děkuji také svým dobrým andělům v Care Meridian – Margaritě a Arthurovi: ti dva mě ošetřovali a s velkou péčí a humorem se starali o všechny mé potřeby. Musím poděkovat logopedce Melanii Romainové, jež mě znovu naučila mluvit. Chci jí poděkovat i za ten cheeseburger, který mi propašovala do pokoje, když už jsem byl konečně zase schopen jíst pevnou stravu.

Dále jsou tu čtyři lidé, kteří mi pomáhali, aby tato kniha spatřila světlo světa. Ti si také zaslouží veliký dík. Margo Sinclairová Savellová věřila, že je potřeba, abych svůj příběh převyprávěl, a dala mi k tomu příležitost. Amelia Hillová z londýnského deníku *Guardian*

o mně napsala do novin, a v důsledku toho jsem se setkal se svým literárním agentem Davidem Ridingem z MBA Literary Agents, Ltd. David byl také přesvědčen, že by můj příběh měl být zveřejněn, a uvedl do pohybu proces, na jehož konci byla tato kniha. A jelikož nejsem spisovatel, představil mě Jeffu Hudsonovi. Jeff vyslechl moje vyprávění a pak napsal tuto úžasnou knihu. Dokázal zachytit mé pocity a emoce, jako by mi stál po celou dobu po boku. Děkuji, Jeffe, jsi báječný.

PROLOG

Nedělejte to!

„Nedělejte to! Prosím vás, nedělejte to. Prosím, nezabíjejte mě!“

Není nejmenších pochyb. Ten muž v bílém plášti chce ukončit můj život. Dal to zcela jasně najevo. Ví, co dělat, a je připraven to udělat bez dlouhého přemýšlení. Zřejmě mu vůbec nevádí, že křičím, jak nejhlasitěji dokážu, a zapřísahám ho, aby mě nechal žít. Jemu na tom ale nezáleží. Ten člověk se chová, jako bych tu vůbec nebyl.

A nejhorší ze všeho je, že jediná osoba na světě, která by ho mohla zastavit, mi před několika lety přísahala, že se o nic takového nikdy nepokusí...

Myslím, že mám mrtvici

Je hrozná tma. Tma a ticho. Musí být hluboká noc.

Proč je tu tedy tak hrozné horko?

Existuje něco horšího, než se péct vedrem v posteli? Nesnáším to. Vždycky jsem to nesnášel, už od dětství. Asi je to daň za to, že vyrůstate na poušti...

Byla středa. Nečekal jsem, že ten den zemřu. Nikdo nečeká, že některou středu zemře.

A rozhodně ne, když dělá takovou práci.

Byl jsem šedesátiletý středoškolský učitel a nikdy jsem se necítil lépe. Pracoval jsem jen na půl úvazku, takže jsem měl čas na projížďky na harleyi, čtení, hru na kytaru a péči o svoji zeleninovou zahradu – všechny ty úžasné samotářské koníčky, které mě moc bavily. Zdraví pro mě znamenalo hrozně moc. Vařil jsem si z vlastních výpěstků, vyhýbal jsem se nasyceným tukům a jakémukoli jídlu z fastfoodových řetězců a navíc jsem každý den chodil do posilovny, a to už víc než čtyřicet let. V posilovně jsem se dokonce seznámil i se svou ženou Lili. Dalo by se o mně říct, že jsem člověk, který nemá stání, ale nikdo by nemohl prohlásit, že jsem lehkomyšlný či neukázněný. Nikdy jsem na harleyi ani zdaleka nevyužíval všechno, co stroj o obsahu 1360 kubických centimetrů dokázal, ačkoli mi v uších vždycky zněl hlas dávného kamaráda z dětství, Roberta „Zloducha“ Knievela, který mě ponoukal, abych jezdil na plný

plyn. Měl jsem pěkný, pohodlný, *bezpečný* život. Po tom zaměstnání, které jsem dělal předtím, pro mě bylo učení ve škole doslova požehnáním.

Pětadvacet let předtím to však bylo úplně jinak. Sloužil jsem jako policista v Napa Valley v Kalifornii a v Cape Cod ve státě Massachusetts a pak jsem pracoval jako šerif v Clay County ve státě Nebraska, takže můj život se rozhodně bezpečným nazvat nedal. Při honičkách v autech, ve chvílích, kdy jsem se ocitl sám s obrojenými zločinci nebo musel zajet do samého středu teritoria zločineckého gangu, abych tam někoho zatkl, jsem stejně jako spousta kolegů dával život všanc pro dobrou věc, a to pokaždé, když jsem si oblékl uniformu. V takových situacích jsem však nikdy nepřemýšlel o tom, že jsou nebezpečné. Možná jsem si to nebezpečí dokonce i trochu užíval. Nic vám nezvedne hladinu adrenalinu tolik, jako když po vás střílí neznámý podezřelý a vy přitom křičíte do vysílačky, aby vám poslali posily, které ale ne a ne přijet.

Práce u policie je pro mladé, to jsem vždycky věděl. Pokud jste po dvaceti letech služby pořád ještě naživu, je načase odejít, a přesně to jsem udělal i já. Bylo mi tehdy padesát pět let; svoje roky jsem si odsloužil a vyvázl jsem bez zranění. A dokonce jsem, alespoň doufám, během té doby udělal pár dobrých věcí. Pak jsem ale už byl připravený na klidnější a bezpečnější život. Tehdy jsem však nevěděl, že po všech těch letech, kdy jsem stál tváří v tvář smrti, přijde nakonec největší ohrožení z útrob mého vlastního těla.

Kolik je hodin? To vedro mě ubíjí.

Nevidím na hodiny na nočním stolku. Možná došlo k nějakému výpadku elektřiny. To by vysvětlovalo, proč je venku taková tma. I přes závěsy totiž obvykle vidím světlo pouličních lamp.

Pokusím se vstát z postele, ale uvědomím si, že se nemůžu hýbat. To je zajímavé. Nejsem snad doopravdy vzhůru? Tím by se všechno vysvětlovalo – ta tma, to horko a ticho, to všechno existuje jen v mých představách. Je to jenom sen. Až se probudím, svět bude zase úplně v pořádku...

Odchod od policie provázejí stejně jako odchod z armády určité problémy. Chtěl jsem i nadále pracovat, ale obával jsem se, že nic v civilním světě nedokáže zaplnit prázdné místo, které vzniklo, když jsem odevzdal svůj odznak. Jen čirou náhodou se se mnou tehdy znovu spojil muž, který mi už kdysi našel místo na policejním oddělení v Napa, Randy Fitt.

„Na střední škole Napa High School se uvolnilo místo učitele forezních věd,“ řekl mi, protože vždycky věděl o všem, co se u policie dělo.

„Proč mi to říkáš?“

„Myslím, že by ses měl přihlásit. Aby ta tvoje hlava byla k nějakému užítku.“

„Já nevím, Randy. Slyšel jsem, že učitelé nevydělávají moc peněz.“

„Tak to udělej pro blaho své duše!“

S těmi penězi to byla pravda, ale vyplatilo se mi to tak, jak bych si nikdy ani nedokázal představit. Policejní kariéru jsem sice zahájil právě v Napa, ale během let, kdy jsem žil jinde, město obsadily gangy, zejména Norteños ze severního okraje města – jehož členy jste poznali tak, že nosili červenou barvu – a Sureños z jižního okraje, kteří se oblékali do modré. Loupežná přepadení, krádeže, vraždy, na co si jen vzpomenete, to všechno měli na svědomí. Pokaždé, když jsem zaklapl železná kolečka kolem zápěstí některého z pachatelů těchto zločinů, vyprchalo ze mě zase o něco víc z tenčících se sympatií, jež jsem vůči nim pociťoval.

Pak jsem poprvé vešel do střední školy Napa High School a dostal jsem pěknou lekci. Moje minulost a budoucnost se prudce střetly.

Nasměrovali mě do třídy na konci chodby, a tak jsem se vydal tam, kde na mě čekalo třicet šestnáctiletých studentů. Už se nedalo nikam utéct a já jsem byl vyděšený až k smrti. S ozbrojeným gangem bych si dokázal poradit. Ale s dětmi? Do čeho jsem se to nechal uvrtat? Došel jsem ke třídě, zhluboka jsem se nadechl a otevřel jsem dveře.

Pak jsem ztuhnul.

Vybvil se mi můj policejní výcvik. V příštím okamžiku jsem si už představoval, jak se dám na ústup, schovám se za dveře, vytáhnu zbraň a vysílačkou přivolám posily.

„Poplach! Stav nouze! Pouliční gangsteři! *Ihned* pošlete posily!“

Pak jsem se rozhlédl znovu. Ano, celou zadní řadu zabírali mladíci v červených šátcích. Ano, v přední řadě byli zase všichni v modré. A ano, všichni to byli členové právě těch gangů, které mi celé roky dělaly tolik problémů. Ale právě v ten okamžik a na tom místě to byly jen děti ve škole.

A tyhle děti přišly na moji hodinu.

Tenkrát jsem možná poprvé v životě pochopil, proč je takový problém vymáhat právo u příslušníků gangů Sureños a Norteños. Všechno to byly teprve děti nebo minimálně byli dětmi ve chvíli, kdy do gangu vstupovali. Seděli společně ve třídě, měli svoje partičky ve školní jídelně a společně se poflakovali po vyučování. Byly to ale pouhé děti, které hledaly, jakým směrem v životě se dát. Pokud jim to nedokázala ukázat policie, možná by to mohl zvládnout vzdělávací systém.

V tu chvíli jsem pochopil, že jsem udělal správné rozhodnutí, a to nejen pro svou duši.

Opět sloužím obecnému blahu. Já to dokážu změnit.

Tohle není sen. Co to tedy je? Všechno je jeden velký zmatek. Myslím, že mi není dobře. To by vysvětlovalo, proč nic nevidím. Jsem zraněný?

Nakonec, jsem policista. Nebezpečí je náplní mojí práce. Takže mě někdo postřelil?

Počkejte, tak to nemůže být. Od policie jsem odešel už před lety. Nebo ne? Odešel jsem opravdu, nebo mě zabili při akci?

Jsem naživu, nebo jsem mrtvý?

Všechno to začalo o den dříve, v úterý 19. května 2009. Já i Lili jsme dělali to, co obvykle. Kromě dalších věcí jsem na ní miloval a obdivoval i to, že zasvětila život péči o druhé. Když jsme se o čtyři roky dříve potkali, pracovala jako porodní asistentka a pomáhala u soukromého lékaře přivádět děti na svět. Teď ale pracovala s lidmi z druhého konce věkové škály jako sestřička v hospicu Napa Valley. Mezitím byla zaměstnaná v naší místní nemocnici Queen of the

Valley. Tolika lidem už pomohla na začátku i konci jejich života! To se mi na ní moc líbilo. A jí se zase líbilo, že já pomáhám lidem ve věku mezi tím. Spolu jsme obsáhli téměř celé věkové spektrum.

V úterý bylo ve škole vyučování, stejně jako v pondělí, ve středu, ve čtvrtek a v pátek. Když jsem se probudil, slyšel jsem, jak se Lili vrací ze své ranní hodiny v posilovně. Tak to bylo každý den. Udělal jsem si snídani, osprchoval jsem se, oblékl a pak jsem udělal pár drobností v domě, dokud nebyl čas, abychom oba odešli do práce. Hospic byl asi dvě míle od našeho domu a moje škola zhruba stejně daleko, ale opačným směrem. Lili si vzala auto, krásný červený mustang; já jsem jel jako obvykle na motorce. Za dvě míle se můj stroj skoro ani nestihne zahřát, ale měl jsem rád ten pocit, kdy se do školy přiřítím na dvou kolech. Motorky jsem měl celý život, ale přijet někam na harleyi, na tom je rozhodně něco „cool“. Některé děti na mě nepokrytě zíraly, jiné se dívaly, jen když si myslely, že je nevidím. Ale každý slyšel, že se blížím, to mi bylo jasné. Harleye totiž slyší každý.

Ve sborovně jsem si prohlédl nové vzkazy, s několika dalšími učiteli jsem si dal kávu a prošel jsem si poznámky k dopoledním hodinám. Další činnosti, které patřily ke každodenní rutině.

Potom jsem došel po chodbě ke třídě, otevřel jsem dveře a začal jsem vyndávat své nejnovější diapozitivy s krevními skvrnami, videozáznamy a lahvičky s hustou, tmavou substancí. Dnes to bude praktická hodina. Budeme znovu vytvářet krevní obrazce ze skutečných míst činu a hledat vodítka, jež by pomohla zajistit soudní stíhání pachatele. Kapala krev přímo shora dolů? Pohyboval se daný člověk velkou, nebo naopak malou rychlostí? Jaká krev to vlastně je? Jaký obrazec vytváří? Podílelo se na činu ještě něco jiného? Nebo někdo jiný? Měl jsem k dispozici materiál ze skutečných míst činu a věděl jsem, že pokud to moji třídu bude bavit aspoň z poloviny tolik, jako to vždycky bavilo mě, čeká nás velice zábavná hodina.

A moji studenti byli nadšení. Falešná krev byla všude, na lavicích, na stránkách knih a na jejich oblečení, ale nikomu to nevadilo, dokonce ani žákům, kteří patřili k Sureños – a jestli existuje někdo, kdo červenou na oblečení opravdu nemusí, tak to jsou oni.

Krevní obrazce vám mohou prozradit skutečně hodně – úhel výstřelu, rychlost pohybu oběti vzhledem k rychlosti pachatele, kdo kde stál, jaká byla situace oběti v okamžiku zastřelení. Díky barvě a struktuře krve můžete dokonce docela zasněženě odhadnout, v kolik hodin se to všechno stalo. Dá se určit, zda vrah střílel ze zálohy nebo přímo z těsné blízkosti, jestli před ním oběť couvala nebo se snažila útočit, zda se jednalo o sebeobranu či úmyslné zabití.

„Musíte prozkoumat všechny stopy,“ řekl jsem jim. „Všechny odpovědi jsou před vámi, jen musíte vědět, kde je hledat.“

A já jsem dobře věděl, kde hledat. Vlastně jsem věděl prakticky všechno, co o krvi vědět lze. Tím jsem si byl docela jistý. Viděl jsem ji totiž na stropech, na kolejích, viděl jsem celé byty, které vypadaly jako vymalované krví. Viděl jsem lidi, kteří vyhlíželi, jako by měli těla téměř úplně dutá, tolik ztratili krve. Viděl jsem srdce na chodníku, mozky na okně. Viděl jsem krev na stěnách, na dveřích, na lidech, na zvířatech. Neexistovalo nic, co bych neviděl.

Nebo jsem si to alespoň myslel.

Existoval jeden scénář, o němž jsem svým studentům nic neřekl. Jedno místo činu, které jsem opomenul. Místo, na němž se krev nikam nerozstříkne, ale zůstane uvnitř těla oběti a kde došlo k útoku zcela bez milosti a bez motivu.

Za méně než čtyřicet hodin jsem se měl o tomto specifickém scénáři dozvědět víc, než jsem kdy chtěl vědět.

Jsem si docela jistý, že jsem právě zahlédl záblesk světla. Celkem jasně jsem viděl nějaké zajiskření. Něco přede mnou se dostává do centra mého zorného pole. Přízpůsobují se snad moje oči temnotě, nebo se doopravdy rozjasňuje?

Také něco slyším. Hlasy, lidi.

Téměř dokážu rozeznat nějaký tvar před sebou. Je to moje žena? To proto neleží vedle mě?

Vidím ji. Určitě je to Lili. Ale s kým to je? A proč jsou v naší ložnici?

Příliš pozdě. Zase je tma a já...

Chci...

Spát...

To úterý jsem byl nezvykle podrážděný. Vzpomínám si, že jsem byl na své studenty nepřijemný a sám na sebe jsem za to byl naštvaný. Když skupince teenagerů vykládáte o praktických aspektech své práce, zvláště o těch choulostivých, vždycky to má určitý dopad. Hladina hluku, rozrušení, chování studentů – to všechno se vždycky zhorší. Obvykle jsem se nad to dokázal povznést a dařilo se mi ukočírovat rozjetou třídu tak, abych ji zvládl. To úterý jsem ale rázně zakročil pokaždé, když někdo mluvil, aniž bych ho k tomu vyzval. A z nějakého důvodu mě opravdu rozzlobilo, když si studenti začali balit věci ještě před zvoněním. Cítil jsem, že to ve mně začíná vřít.

Jaký to ale mělo důvod? Takový jsem obvykle nebyl. Vůbec se mi to nelíbilo. Takhle jsem se ve škole nikdy nechoval.

Prostě to nebylo *normální*.

Crrrrrrrrrr.

Zvonění mě zachránilo, a to doslova. Děti odešly na oběd do svých modrých a červených polovin jídelny – ačkoli bylo nad moje síly pochopit, jak mohly mít chuť k jídlu poté, co jsem jim ukazoval na hodině – a já jsem se připravoval na odjezd domů a chystal jsem se na všechno zapomenout. V úterý jsem měl ve škole jen jednu hodinu, celé odpoledne jsem měl pro sebe. Čekalo mě jen pár pochůzek a pak domů. Co víc by si člověk mohl přát? Když jsem jel na své motorce po Jefferson Street a kalifornské slunce mě hrálo do zad, vůbec nic mě netrápilo.

Před pár lety bych možná reptal, že se musím stavět v místních obchodech a udělat nákup. Protože ale Lili končila v práci o hodně později než já a protože učení bylo mnohem méně stresující než práce u policie, bylo přirozené, že ve svém volném čase nakoupím já. A když už nic jiného, díky každé zastávce v obchodě jsem měl možnost znovu nastartovat svého harleye.

I když bylo velice lákavé vydat se po dálnici někam do hor a tam si užívat rychlosti, aby na mě byl můj kamarád „Zloduch“ pyšný, stejně uspokojení mi přinášela i cesta domů. East Avenue prochází skrz

Napa od severu k jihu. Je to hlavní ulice čtvrti Alta Heights a bývá na ní rušno. Když jsem ale seděl na motorce a ukazoval, že budu odbočovat na naši příjezdovou cestu, vůbec mě nezajímala hustota provozu nebo to, že na můj vkus stojí domy sousedů příliš blízko. Viděl jsem jen a jen krásný starý dub, přinejmenším stejně starý jako náš dům, který tu stál už sedmdesát pět let, a za ním levandule a růže v plném květu. Usmál jsem se.

Příroda je úžasná.

I když jsem jízdu na motorce miloval, zároveň jsem se už viděl, jak příštích několik hodin strávím na své zeleninové zahrádce vzadu za domem.

Nikdy jsem si neuvědomoval, jak moc rád jsem jen sám se sebou, dokud mě na to brzy po našem seznámení neupozornila Lili. Řekla mi, že nikdy nepoznala nikoho, kdo by se cítil tak příjemně o samotě. Dokonce i v práci jsem býval v policejním autě sám, stejně jako teď ve třídě.

„Ty vážně nikoho jiného nepotřebuješ, že?“ škádlila mě Lili.

„Potřebuju tebe.“

„Cha, to se teprve uvidí.“

Občas jsem si na to vzpomněl, obyčejně když jsem si uvědomil, že jsem strávil dvě nebo tři hodiny, aniž bych spatřil živou duši a vůbec mi to nevadilo. Myslím, že je dobré, když je člověk na chvíli úplně o samotě jen se svými myšlenkami. I samotářský člověk ale potřebuje společníka.

Když Lili přišla domů, osprchovala se a šla si se mnou dát večeři, kterou jsem připravil.

„Co bych si bez tebe počala?“ řekla a políbila mě, když si sedala ke stolu.

Předchozí majitel propojil v domě několik menších místností dohromady a vytvořil tak otevřenější prostor. Ze svého místa u stolu jsem viděl kuchyň a obývací pokoj. Celkem malý prostor tak působil otevřeným, ale přesto útulným dojmem.

Lili potom zapnula televizi, já jsem sáhl po knížce – to byl další koníček, bez něhož bych nedokázal žít – a další ideální večer pěkně plynul. V osm hodin byla už Lili zralá jít na kutě. To, že vstávala ve

čtyři ráno, aby si ještě před prací zašla do posilovny, si vybíralo svoji daň. Já jsem ještě pár hodin vydržel – přečetl jsem asi dvanáct kapitol – a pak jsem také zalehnul.

Kromě několika neshod se studenty to bylo naprosto typické úterý. Nic moc se nedělo, ale mně to ke spokojenosti úplně stačilo. Takový byl můj život v šedesáti letech.

Na konci tunelu je nějaké světlo. Ty záblesky jsou tu zase. Vidím je v dálce, rozsvěcují se a zase zhasínají, jako by mě vedly. Chci vidět víc.

Kéž bych tak věděl, co se děje! Je moje žena pořád tady? Ochraňuje mě? Jsem v bezpečí?

Nebo jsou ta světla na konci tunelu přední světla vlaku, který mě za chvíličku srovná se zemí?

Někdy ráno Liliin budík slyším, někdy ne. Ve středu 20. května 2009 jsem spal jako zabitý.

První, co jsem zaznamenal, když jsem se probрал, byla vůně kávy, plynoucí ke mně z kuchyně přes otevřenou obytnou část domu. Na tváři se mi objevil úsměv.

Lili už se vrátila z posilovny.

Cinkání misek a příborů z kuchyně mi to potvrdilo. Otevřel jsem násilím oči a podíval se na budík. 6.45. Bylo načase vstávat.

Zatímco sprchování podle mě patří k úžasným pozitivům moderní doby, holení mi vždycky připadá jako nepřijemná povinnost. Každý den, pětáctýřicet let, a pořád to není ani o trošku víc zábavné. Ale když jsem tentokrát zíral skrz páru v koupelně do zrcadla, bylo to ještě horší než obvykle. Něco nebylo v pořádku.

Já jsem nebyl v pořádku.

Snažil jsem se dopátrat, čím by to mohlo být. *Už zase jsem se asi sprchoval moc horkou vodou.* To nebylo nic nového. Z vřelé vody jsem často míval kratičkou závrať.

Když jsem si ale oplachoval hladce oholenou tvář studenou vodou, uvědomil jsem si, že můj dnešní pocit je pro mě úplně neznámý. To

nebyla lehká závrať. Nebylo mi ani na zvracení. Necítil jsem žádnou bolest. Něco nebylo v pořádku, jenom jsem nemohl přijít na to, co to je.

Pokračoval jsem tedy v běžných ranních úkonech, jak nejlépe to šlo. Lili zaklepalala na dveře a zeptala se, jestli chci kávu.

„Jsem v pohodě, díky,“ odpověděl jsem, i když nic nebylo tak daleko od pravdy.

„Jsi v pořádku, miláčku?“ zeptala se mě Lili a zkoumavě si mě celého prohlížela, když jsem za ní přišel do kuchyně.

„Cítím se...“ odmlčel jsem se a hledal jsem ta správná slova. „Cítím se *divně*.“

„Tak se posad!“

Posadit se? Ano, posadím se!

Svezl jsem se na pohovku v obývacím pokoji. Chytil jsem nějaký bacil? Když člověk pracuje ve škole, je vystavený všemožným virům. Ruce mi automaticky začaly prohmatávat stehna, břicho a hrudník, jako bych si chtěl vyšetřit celé tělo. Nebyl jsem nemocný. Nebylo mi špatně od žaludku. Nebolela mě hlava. Tak co se dělo?

„Richi?“

Zvedl jsem oči a uvědomil jsem si, že Lili už nějakou dobu stojí přede mnou.

„Ano?“

„Ptala jsem se, jestli chceš, abych s tebou dneska zůstala doma.“

Mávl jsem zamítavě rukou. „Ne, ne, to přejde. Ať je to co je to, dlouho mě to trápit nebude.“

„Dobře, jak chceš.“

Když se sklonila, aby mě políbila na rozloučenou, ještě pořád jsem cítil, že to mám pod kontrolou. Viděl jsem velké okno na protější stěně a slyšel jsem hluk ze silnice, která vedla kolem našeho domu a po níž jezdili lidé do školy a do práce.

Pak za sebou Lili zavřela dveře a celý můj svět se zhroutil.

Nevím, co způsobilo tu změnu, ale v okamžiku, kdy se zavřely dveře, jsem už nedokázal rozeznat fotky z Havaje, které jsme měli na stěně, ani jsem nemohl zvednout nohy na malou podnožku vedle pohovky. Myslel jsem jen na to, co se se mnou děje, každá část mého

těla se soustředila na to, jak to udělat, aby zase bylo lépe. Neslyšel jsem, jak Liliino auto vyjelo z příjezdové cesty na silnici. Neslyšel jsem ani kávovar, ačkoli jsem věděl, že stále ještě musí bublat. Nedo-
kázal jsem rozeznat dokonce ani vlastní nohy před sebou.

To je něco horšího, než jen že se cítím divně.

Pořád jsem ještě nebyl o nic moudřejší, ale měl jsem velice špatný pocit. V pokoji se mnou byl nějaký mlčenlivý vrah. Úder mohl přijít odkudkoli. Byl jsem ve střehu, ostražitý, ale zároveň úplně ztuhlý.

U policie jsme měli zdravotnický výcvik zaměřený na první pomoc. Ať už se se mnou dělo cokoli, rozhodně to dalece přesahovalo moje znalosti. Možná že je Lili pořád ještě na příjezdové cestě...

Podařilo se mi vstát a ucítil jsem, jak se se mnou točí celý svět. Hlava se může zatočit komukoli, kdo náhle prudce vstane, ale tohle bylo mnohem horší. Rychle jsem natáhl ruku, abych se zachytil stěny. Instinktivně jsem věděl, že nedokážu udržet rovnováhu. Měl jsem pocit, že se mi každou chvílí podlomí nohy.

Tohle je vážné. Potřebuju doktora.

Ne, potřebuju zdravotní sestru. A to jednu konkrétní.

Potřebuju Lili.

V jídelně na stole jsem viděl telefon, bylo to necelých pět metrů od místa, kde jsem stál. Za normálních okolností bych u něj byl do pěti vteřin. Kdybych přeskočil stůl, dokázal bych to za dvě sekundy.

Kdybych přeskočil stůl? Nad čím to sakra můj mozek uvažoval? Moje tělo rozhodně nebylo s to někam skákat, měl jsem co dělat, abych se vůbec udržel na nohou. Kdybych se přestal opírat o zeď, určitě bych se skácel na zem.

K tomu telefonu jsem se ale musel dostat.

Soustředil jsem se na svoji pravou nohu a přikázal jsem jí, aby se pohnula. Cítil jsem, že se posunula o několik centimetrů dopředu, ale byla těžká, beztvářá, jako by mi vůbec nepatřila. Pak jsem se pokoušel posunout i levou nohu, ale ta se ani nepohnula. Moje váha byla rozložená mezi pravou nohu a ruku, kterou jsem se opíral o stěnu. Věděl jsem tedy, že jediný způsob, jak se někam dostat, je pustit se zdi.

To je ale to jediné, díky čemu se udržím na nohou.

Teď jsem byl opravdu vyděšený. Ještě víc jsem se bál jen toho, že by Lili večer přišla domů a našla mě ležet v bezvědomí na zemi. Ať už se se mnou dělo cokoli, byl jsem si celkem jistý, že právě tak to skončí... pokud se tedy nedostanu k telefonu.

„No tak, Richi,“ křičel jsem sám na sebe. „To zvládneš!“

Tři, dva, jedna...

Zatlačil jsem rukou do zdi a pak jsem využil odrazu, abych posunul levou nohu kousek dopředu... potom pravou, zase levou, znovu pravou. Pohyboval jsem se! Nebyl to ladný pohyb, ale posouval jsem se kupředu!

Až moc rychle.

Zvládl jsem jen několik kroků, ale horní část mého těla už začala předbíhat spodek. To mohlo skončit jen jediným způsobem, pokud by se mi to nepodařilo nějak dostat pod kontrolu. Začal jsem máchat rukama jako větrný mlýn, abych získal rovnováhu, jako děti, když se příliš rychle rozběhnou z kopce – ale nestačilo to. Podařilo se mi přinutit nohy ještě k jednomu dlouhému kroku, ale pak jsem se zhroutil na opěradlo židle. Chytil jsem se ho tak pevně, že mě z toho bolely obě ruce, ale alespoň jsem se díky němu dokázal zvednout. To byla v tu chvíli moje priorita.

Musím se udržet na nohou.

Věděl jsem, že kdybych upadl na zem, bylo by po všem.

Ušel jsem asi dva metry, ale pro mě to bylo jako dva kilometry. A pořád ještě jsem měl před sebou přes tři metry. Teď jsem však měl kolem sebe aspoň nábytek, o který jsem se mohl opírat.

Opřel jsem se tedy o židli, trochu se odrazil a nechal se odmrštit ke stolu. Rukama jsem se ho držel tak pevně, jako by mi to mělo zachránit život, a centimetr po centimetru jsem se posouval kolem celé jeho délky. Zdálo se mi, že to trvá celou věčnost, ale nakonec jsem to zvládl. Telefon byl téměř na dosah, škádlivě seděl na jídelním stole, jako by na mě volal, abych ho zvedl.

Zhluboka jsem se nadechl. Jídelní stůl byl něco přes metr ode mě, ale mezi mnou a ním už nic nebylo. Žádné židle, žádná stěna, žádný stolek. Tohle už budu muset zvládnout úplně sám.

Na zlomek sekundy se mi zdálo, jako by se mi rovnováha vrátila. Pohnul jsem jednou nohou a ona šla přesně tam, kam jsem jí řekl. Začal snad můj problém mizet? V tu chvíli jsem neměl čas nad tím přemýšlet.

Ted', nebo nikdy!

Ve svých představách jsem těch posledních pár centimetrů překonal jako Usain Bolt. Ve skutečnosti jsem musel vypadat jako Frankensteinova nestvůra na kluzkém ledě. Ale dokázal jsem to. Udržel jsem kontrolu nad oběma nohama dost dlouho, abych se dostal k jídelnímu stolu, kde jsem se sesunul na židli.

Pocítil jsem ohromnou úlevu, když jsem zjistil, že ať se se mnou děje cokoli, zřejmě to nijak neovlivnilo jemnou motoriku. Prolistoval jsem telefonní seznam a rychle jsem našel Liliino číslo do práce. Vytočil jsem ho a netrpělivě jsem čekal, až to někdo zvedne.

Ozval se známý hlas na centrále hospicu.

„Tady Rich,“ řekl jsem. „Přijela už Lili do práce?“

„Pardon, kdo je tam?“

Zopakoval jsem, co jsem řekl. Zdálo se však, že mi žena na druhém konci linky nerozumí ani slovo.

Co je to s vámi? Copak nemluvíte anglicky? Co na tom nechápete?

Začínal jsem ztrácet trpělivost, protože jsem věděl, že se mi krátí čas. Telefon mi v ruce začínal těžknout.

„Podívejte, jenom řekněte Lili, aby mi zavolala. Je to jednoduché. Jenom jí to prosím řekněte, ano?“ Zoufale jsem zavěsil.

Za necelou minutu se ozvalo zvonění.

„Richi?“

Byla to Lili.

„Richi, jsi v pořádku?“

„Přijed' domů,“ řekl jsem. „Prosím, přijed' domů.“

„Richi?“

No to snad ne, ty taky? Co to s tím zatraceným telefonem je?

Než jsem to stihl zopakovat, Lili řekla: „Zůstaň, kde jsi. Jedu domů.“

Musel jsem se usmát, i když jsem slyšel, že se hovor přerušil. Moje Lili jela domů! V tu chvíli se mi zdálo, že chytit se své ženy, vidět její

obličej, cítit, jak mě drží v náručí, je ta nejdůležitější věc na světě. Ani mě nenapadlo, že bych mohl zavolat záchranku.

Když se ohlížím zpátky, pořád nechápu, proč jsem se nepokusil sanitku zavolat. Ve své profesi jsem viděl dost tragédií na to, abych dokázal rozeznat, kdy jde o ohrožení života. Zjevně jsem nepřemýšlel dostatečně jasně. Nejen že jsem si mohl sám zavolat záchranku, ale hlavně jsem mohl zůstat přesně tam, kde jsem byl. Židle u stolu byla pohodlná a díky ní jsem se udržel ve vzpřímené pozici. Byl jsem při vědomí. Měl jsem prostě zůstat sedět a čekat.

To jsem ale neudělal.

Jídelna byla v přední části domu. Vchodové dveře byly jen tři metry ode mě. Už jsem zvládl větší vzdálenost, když jsem se potřeboval dostat k telefonu. K těm dveřím bych to dokázal taky, ne?

Pořád ještě mi není jasné, proč jsem se tím zatěžoval. Samozřejmě že Lili měla své vlastní klíče. A i kdyby si je bývala ten den zapomněla, byla v takovém rozpoložení, že by klidně bez přemýšlení vykopla dveře. Mně se však v ten okamžik zdálo velmi důležité k těm dveřím dojít.

Vstát bylo tentokrát snazší. I rovnováhu jsem dokázal udržet. Olověná závaží na mých nohou se dala zvládnout už trochu lépe. Začínal jsem si myslet, že závrať byla jen přechodná. Přesně ve chvíli, kdy jsem otevřel dveře, se ale všechno znovu vytratilo – moje rovnováha, koordinace, síla. Jako by to všechno někdo najednou prostě vypnul.

Alespoň jsem pořád ještě dobře slyšel. Vzduchem se rozezněl zvuk vzdálených sirén. Po tolika letech strávených u policie jsem uměl přesně rozpoznat, které zásahové vozy se blíží. Dokázal jsem si představit, jak na nich blikají červená a modrá světla, jasně viditelná i za slunečného dne. Věděl jsem, že jedou směrem ke mně.

O pár vteřin později se ozvalo zaskřípění pneumatik a první pohotovostní vůz zastavil těsně za starým dubem na konci naší příjezdové cesty. Nebyla to záchranka, ale hasičský vůz. V záchrankách jezdí ve Spojených státech většinou jen pohotovostní zdravotnický personál,¹

¹ V angličtině EMT – Emergency Medical Technicians.

zatímco hasiči jsou speciálně vyškolení záchranáři, takže se také často volají v situacích, kdy jde o ohrožení života, a to bez ohledu na to, jestli hoří, nebo ne. Stručně řečeno, ve většině států mají hasiči oprávnění při ošetření „porušit kůži“, ať už jehlou, nebo nitrožilní výživou, zatímco pohotovostní zdravotníci nikoli.

V tu chvíli mi ale opravdu nezáleželo na tom, kdo přijel jako první. Moji pozornost upoutal až třetí vůz, který se skřípěním zastavil dole na cestě. Ani jsem se nepodíval směrem k záchranářům, kteří vyskočili z vozu s lékařskými kufříky v rukou. Nezajímalo mě ani to, že zdravotníci vytahují ze sanitky nosítka. Měl jsem oči jen pro tu jedinou ženu, která ke mně utíkala po cestě k domu.

Poprosil jsem Lili, aby přijela domů, a ona přijela. Věděl jsem, že u mě bude dřív než první záchranáři, ačkoli dorazila jako poslední.

„Richi!“ volala na mě. „Jsi v pořádku? Co se děje?“

Hrozně nerad jsem ji viděl tak zneklidněnou, ale už jsem před ní nemohl skrývat, že něco není v pořádku. Ani před ní, ani před sebou samotným.

„Lili,“ zadrmolil jsem. „Myslím, že mám mrtvici.“

KAPITOLA DRUHÁ

On něco pil?

První, co vidím, je televize.

Není to ale moje televize. Není to ani můj pokoj, ani můj dům.

Kde to jsem?

Je to nemocniční pokoj.

Už si vzpomínám. Vzpomínám si na všechno.

Ta časovaná bomba tikala už od chvíle, kdy jsem se narodil.

To, co mělo jednoho dne přimět zkušené lékaře, aby mě prohlásili za „klinicky mrtvého“, se mnou bylo od samotného začátku. Můj lékař o tom vůbec nevěděl a samozřejmě o tom nevěděli ani moji rodiče, učitelé, ani já sám. Dokázal jsem žít činorodým a šťastným životem, měl jsem čtyři ženy a tři báječné, krásné dcery, než se vůbec objevil první příznak. Když ale přišel, udeřil rychle a nemilosrdně.

Neměl jsem mít ani šanci na přežití.

Ten hlas znám.

Lili.

Díky bohu. Sice ji nevidím, ale když se mnou mluví, musím být v pořádku.

Počkat. Ona ale nemluví se mnou. Pomalu se mi vrací zrak. V pokoji je ještě někdo další, kdo stojí mimo moje zorné pole. A právě s tou osobou Lili mluví. O mně.

„Měla jsem zůstat doma. Věděla jsem, že mu není dobře.“

„To není tvoje chyba. Tohle jsi nemohla tušit.“

Ten druhý hlas je mi povědomý, nedokážu k němu ale přiřadit konkrétní jméno ani tvář. Jsem tak zmatený! Řekl bych, že to musí být nějaká lékařka. Nebo sestra.

„Jak ses to dozvěděla?“

„Volal mi do práce. Je to jen pět minut autem, ale já jsem ještě byla na parkovišti, když telefonoval.“

„Proč nezavolal na tísňovou linku?“

„On dříve dělal výjezdy na základě toho, že někdo zavolal na tísňovou linku. Možná tam nikdy předtím nevolal.“

Ne, to nebylo tím. Chtěl jsem prostě slyšet Liliin hlas. Byl jsem si jistý, že ona bude vědět, co dělat. Říkal jsem si, že všechno bude v pořádku, jakmile uslyším její hlas.

Chtěl jsem jenom, aby přijela domů.

„Potřebujeme ho posadit.“

Silné ruce mě vzaly v podpaží a ve vzpřímené pozici mě nesly zpátky do domu. Nohama jsem se dotýkal země, ale to mi v pohybu nijak nepomáhalo. Lili běžela napřed, aby záchranáře nasměrovala, a pak ustoupila stranou.

„Hele chlapi, já ho znám,“ řekl jeden ze zdravotníků. „To je Richard Marsh, pracoval u policie.“

Instinktivně se podíval směrem k Lili, aby mu to potvrdila. Přikývla. Také já jsem toho zdravotníka poznal, pamatoval jsem si ho z jednoho strašlivého případu, který se stal před pár lety, ale i ostatní zdravotníci a hasiči mi byli povědomí. Hasiči a sanitka se volají k tolika policejním výjezdům, že jsme na sebe museli nevyhnutelně někde někdy narazit.

„Takže, Richi,“ řekl jeden ze zdravotníků. „Skvělé péče by se vám dostalo i tak, ale teď, když víme, kdo jste, dostane se vám té nejlepší. My tady v Napa se o své lidi dokážeme dobře postarat.“

Amen.

Pokusil jsem se to říct nahlas, ale nic se neozvalo. Moje ústa se neotevřela a jazyk se ani nepohnul. Zdravotník, který klečel přede mnou, zahlédl v mých očích paniku.

„Budete v pořádku, Richi. Jenom teď musím zkontrolovat pár věcí.“

Díval jsem se, jak z kufříku vytahuje černou pásku a ruční pumpičku. Já sám jsem manžetu na měření tlaku použil už mnohokrát, a proto jsem nijak neprotestoval, když mi ji pevně omotal kolem levé paže. Následoval známý zvuk suchého zipu a potom stáhnutí bicepsu, když zdravotník manžetu napumpoval. Po celou dobu při tom kladl otázky Lili – ptal se jí, jak dlouho už jsem v tomhle stavu.

„Na závrať si začal stěžovat kolem osmé hodiny,“ odpověděla mu.

„Mohl mluvit?“

„Když jsem odjížděla z domu, mohl ještě dělat všechno.“

„Kdy to bylo?“

„Před třiceti minutami.“

Před třiceti minutami? Copak je možné se za tak krátkou dobu proměnit z někoho, kdo má jen lehkou závrať, v člověka, který nedokáže ovládat vlastní čelisti?

Očividně ano.

Lili si dál povídala se záchranáři, kteří mi měřili puls a prováděli několik dalších testů. Uvědomil jsem si, že jsem svou ženu ještě nikdy neslyšel takhle mluvit. Mluvila podobně jako já, když jsem dříve býval jako první na místě, kde došlo k vraždě, a byl jsem v celé místnosti jediný, kdo mluvil rozumně, dokud nepřijely posily. Detaily a vlastními pocity se můžete zabývat až po práci. V danou chvíli se však musíte chovat stoprocentně profesionálně. Vidíte jen svou práci a to, co je třeba udělat. Vypnete veškeré emoce, všechny normální lidské reakce a prostě jen kladete otázky, jež je třeba položit, a děláte věci, které je zapotřebí udělat. Já jsem se takhle zvládal přepínat z obyčejného člověka na profesionála celých pětadvacet let.

A teď jsem si s pýchou uvědomil, že Lili to umí také.

Lili teď není nastavená na profesionální režim. Pochybuje o svém vlastním chování. Mohla něco udělat, mohla si všimnout nějakých znamení? Je přece zdravotní sestra, má za sebou dvacet let zkušeností ve zdravotnictví. Ten druhý hlas ji ujišťuje, že neudělala nic špatně.

„Ale co kdybych už byla v práci, když Rich poprvé zavolal?“ trvá na svém Lili. „Na té chvílce klidně mohlo záležet.“

„Za jak dlouho jsi mu volala zpátky?“

„Za dvě minuty. Možná za tři.“

„Jak by na tom tedy mohlo záležet?“

Lili zmlkne. Potom řekne: „Věděla jsem, že se něco děje, jakmile jsem dostala vzkaz od naší recepční.“

„Co ti řekla?“

„Zeptala se mě, jestli Rich něco pil. Myslela jsem si, že si dělá legraci. Ale ona mu nerozuměla ani slovo. V tu chvíli už nedokázal ovládat svůj hlas.“

Takže teď je jasné, proč mi nerozuměla! Nebylo to tím, že by měla problém rozumět jazyku, to já jsem měl problém s mluvením.

„A když jsi mu pak volala?“

„Bylo to úplně stejné. Ale mě ani nenapadlo, že je to mrtvice. Jenom jsem věděla, že musím zavolat na tísňovou linku a pak co nejrychleji dojet domů.“

Kontrolu nad svým tělem jsem střídavě ztrácel a zase získával. Když jsem tedy volal k Lili do práce, evidentně to znělo, jako bych se právě vrátil z několikadenního tahu. Když ale Lili přijela domů, podařilo se mi zcela jasně říct: „Myslím, že mám mrtvici.“ A dokázal jsem se udržet mezi dveřmi ty tři nebo čtyři minuty, než přijela celá kavalerie záchranářů a já jsem v tu chvíli ztratil veškerou sílu v nohou.

Přesto jsem pořád ještě cítil. Manžeta tlakoměru byla tak pevně utažená, že se mi bolestivě zařezávala do paže. Bolelo mě i to, jak mi druhý záchranář tlačil prstem na krk, když mi měřil puls. Svou vlastní ruku položenou na stehně jsem cítil úplně stejně, jako bych ji cítil o den dřív. Ale cítit a ovládat jsou dvě zcela jiné věci. Ta ruka, která mi ztěžka ležela v klíně, byla jako ruka úplně cizího člověka. Viděl jsem na ní položené ruce toho záchranáře, cítil jsem jeho prsty, ale nedokázal jsem jí pohnout. Ani o kousíček, ani na sekundu.

V tu chvíli jsem si uvědomil, co cítím ze všeho nejvíc.

Byl to strach.

Hrozně jsem se bál. Nikdo moji diagnózu nevyloučil. Opravdu jsem měl mrtvici. Osobně jsem znal jen jediného člověka, který měl mrtvici – svou babičku z matčiny strany. Nezabilo ji to, ale po zbytek života byla postižená.

Čeká totéž i mě?

Navzdory ujištění, že se mi dostane nejlepší péče, jsem na tváři všech čtyř mužů, kteří mě v té chvíli ošetřovali, viděl napětí. V podobných situacích jsem už byl mnohokrát, a tak jsem dokázal poznat, kdy se záchranáři snaží tvářit statečně.

Sakra, i já jsem se tak mnohokrát tvářil.

Žádný záchranář neřekne oběti dopravní nehody, že zemře, i když jsou její orgány rozházené po celé silnici. Žádný hasič nikdy neřekne popálené ženě, že je znetvořená, i kdyby v tu chvíli vypadala sebehůř. Takže já jsem odpověď znal, ačkoli jsem nedokázal tu otázku vyslovit.

„Budete v pořádku, Richi. Všechno je dobré.“

To mě vyděsilo ještě víc.

Jste na tom nejlepším místě

Tváře.

Na každé straně postele jedna a obě mi upřeně hledí do očí. Zajímalo by mě, jak dlouho už tady jsou. Já totiž pořád usínám. Museli čekat, až se vzbudím.

Tak ať už to máme za sebou. Jsem připravený. Řekněte mi, co se stalo – a nemusíte si brát servítky. Pětadvacet let jsem byl u policie. Viděl jsem věci, které by se vám zdály úplně neuvěřitelné. Vydržím to.

Řekněte mi to.

Jsem připravený.

Tak mi to řekněte, sakra, proč tam jenom tak stojíte? Řekněte mi někdo něco. Řekněte mi, co se děje!

Když to se mnou začalo být opravdu vážné, myslel jsem jen na jedinou věc.

Chci mít u sebe svoji Lili.

Jediné, na co jsem dokázal myslet, bylo, jak ji dostat domů, aby tam mohla všechno vyřešit. Tak hrozně blízci jsme si byli.

Od okamžiku, kdy jsem ji poprvé uviděl v posilovně, jsem jí byl uchvácený. Každý den se vám nepoštěstí vidět nádhernou ženu zvedat těžké činky, dokonce ani v kalifornských posilovnách to není běžný obrázek. Měřila zhruba metr šedesát, měla tmavě hnědé vlasy, opálenou pleť, hnědé oči a na tváři se jí objevil opravdu široký úsměv,